

Overtuigende bullshit

TEKST NART WIELAARD BEELD MIDJOURNEY AI / VRHL

ChatGPT wordt in zijn huidige vorm enorm overschat. Onder de motorkap doet deze veel gehypte technologie - *Generative AI* - weinig meer dan wat uw smartphone nu al kan als u een bericht tikt: Voorspellen wat het volgende woord is. Op basis van statistiek dus, *niet* op basis van (kunstmatige) intelligentie. Sommige onderzoekers spreken van een 'stochastische' papegaai, oftewel een papegaai die toevalligheden de wereld in slingert. Grondlegger Sam Altman probeerde tevergeefs de verwachtingen nog wat te managen. Hij wees er in een tweet na de livegang van 'zijn' nieuwe versie op dat ChatGPT alleen maar goed is in het creëren van een "misleading impression of greatness".

En precies daarom wordt ChatGPT ook onderschat. De doorbraak van ChatGPT leidt ons naar de volgende fase in een *post-truth* samenleving. ChatGPT krijgt daarbij hulp van de nodige 'vriendjes': Van apps waarmee je foto's creëert van niet-bestaande personen die niet van echt zijn te onderscheiden, tot software waarmee je Volodimir Zelenski of Louis van Gaal op video dingen laat zeggen die ze nooit hebben gezegd.

De tools om te *faken* worden in razend tempo beter. Minstens even belangrijk is dat dat ook geldt voor het gebruiksgemak ervan. Met de juiste vragen is het geen enkel probleem om ChatGPT een samenhangend verhaal te laten maken over economische vraagstukken. Criticasters wijzen erop dat er dan soms totale onzin staat, maar het punt is: Het is wel overtuigende onzin. En wie onzin met voldoende overtuiging communiceert, is geloofwaardig. Dat geldt voor een mens in een fysieke vergadering, maar ook voor een stochastische papegaai, die een essay over de gevolgen van Brexit voor de Nederlandse sierteeltsector oplepelt. Of met veel overtuiging een recept voor oliebollen met stukjes ananas uitspuugt. WE CREATED A MONSTER.

Accountants kunnen daar niet omheen. Bij onder meer Wirecard bleek al dat ze eenvoudigig te foppen zijn met vervalste documenten. Wie de Netflix-serie over meesterfraudeur Bernie Madoff heeft gezien, weet dat deze nog de nodige moeite moest doen om *fake statements* over

beleggingen te maken. Dat soort vervalsingen zijn nu kinderspel. Mijn voorspelling: In 2024 moet u zelfs bij een Teams-meeting met de cfo van uw klant even een check doen.

Hoe dan ook, u zult extra kritisch op vervalsing moeten worden. Wees gerust, er wordt gewerkt aan technieken om de authenticiteit beter te garanderen. Voor foto's geldt dat Adobe - oh ironie, de maker van Photoshop, nota bene *de* iconische tool om beelden te manipuleren - met een consortium hieraan werkt. Ook andere partijen zijn bezig met 'waarmerken'. Sommige zetten daarbij *blockchain* in als vertrouwensmachine. Krijgt die hype na al die jaren misschien ook nog eens een echt waardevolle toepassing.

NART WIELAARD is gespreksleider, adviseur en schrijver en werkt op het snijvlak van maatschappij, technologie en bedrijfsleven. Op Accountant.nl gaat hij momenteel in een serie bijdragen op zoek naar waarheid in een digitale wereld en wat dat betekent voor de accountant.

Hypes maken het leuk

TEKST PIETER DE KOK BEELD MIDJOURNEY AI / VRHL

Echte innovatie in de audit staat al jaren op een laag pitje. Data-analyse is geschiedenis, big data in de audit is morsdood, *process mining* wordt veel gepredikt maar zelden toegepast, drones liggen in de doos en Audit Robots bestaan alleen in flyers.

Er is enig leven rondom algoritmes, maar dan heb ik het niet over de huis-tuin-en-keuken algoritmes, vaak niet meer dan een setje *business rules reperformen*. Dat is data-analyse. Nee, dan heb ik het over de generatie zelflerende algoritmes, algoritmes die naarmate ze ouder worden gaan leren, gelijk aan kinderen, in het begin begeleidt door volwassenen.

De mooiste hypes zijn hypes die in perfecte vorm het Gartnerpad volgen. Van euforie naar hoop, naar teleurstelling, naar een stille *revival*. Uiteindelijk duikt iets dat echt meerwaarde heeft, altijd ergens op. Denk aan de *blockchain*.

Ik ben uitgesproken over hypes en dus ook over ChaptGPT. Het is een honderd procent hype en gaat de Gartner-route perfect volgen. ChatGPT kan niets nieuws bedenken, begrijpt geen context, kan geen jaarrekening controleren en zeker geen fraude detecteren... ChatGPT is Google op steroïden.

Ik begrijp wel dat veel mensen in de accountancy over ChatGPT praten. Het gebrek aan innovatie verhoogt het FOMO (*Fear Of Missing Out*) niveau in onze sector. De angst om de grote innovatieslag te missen. Zo ook met *Generative AI*, de volgende generatie zelf genererende AI-technologie, met voice- en mediatoeepassingen en uiteraard ChatGPT. Ik stelde ChatGPT de vraag: "Wat kunnen we na big data, blockchain, robots, Clubhouse (en nog tien hypes), met ChatGPT in de audit in 2024?" Het onderliggende *deep learning* model (briljant, geen discussie over) is echter getraind tot 2021 en antwoordde dan ook: "Geen idee Pieter, ga het lekker zelf uitzoeken."

ChatGPT is getraind om te voorspellen welke woorden logisch achter elkaar horen. U stelt een vraag, het algoritme geeft het 'antwoord'. Razendsnel en razendknap. Directe meerwaarde voor de audit: nul.

Als we er niet veel mee kunnen, moeten we er dan bang voor zijn? Ook niet. Ja, we leven in een enge wereld, met nep media, nep informatie en andere slimmigheden. Generative AI zal hieraan ook bijdragen. Het is aan auditors om daarop een antwoord te vinden. In lijn met Gartner komt ChatGPT op enig moment terug in ons leven, verstopt als een saaie babbelbox in onze auditdossiers, ter ondersteuning. Dat we hier over ChatGPT mogen schrijven, dat u dit leest, dat u morgen op kantoor toch even vraagt: "Klopt dat wat Pieter roept?", dat maakt hypes leuk. Ik hoop op iets magisch. ←

PIETER DE KOK is partner bij Coney Minds. Eerder was hij aanjager van vernieuwingsbeweging Tuacc. Als columnist op Accountant.nl schrijft hij over innovatie in de accountancy. Enkele jaren geleden ging hij in een reeks verhalen op zoek naar vernieuwing.

